

херметичния и самодостатъчен лирически мир на Пенчо Славейков. Инстинктът подсказва още на критика и това, че единствено компаративистичният анализ е в състояние да обогати виждането за всеки един от двата лирически свята. При образуване на новата опозиция *Яворов – П. П. Славейков* детайлно е осъществено срещупологането, но и равнополагането на две поетики, на два различни типа поетически изказ – „вагнеровски“ и „шубертов“, – нещо, което преди това в търсените опозиции с Вазовата поезия по-скоро е възвестявано, но не и пълноценно разгърнато. По този начин поетичното творчество на Яворов неочаквано е реабилитирано – неочаквано „Безсъници“ израстват в текста на Б. Пенев като самостоеен, стойностен, достоен обект за изследване. За първи път възниква една същинска опозиция в парадигмата: не на непременно, неизбежно изтласкване на единия опозитивен член от другия, а напротив – на тяхното реално и продуктивно равнопоставяне. Двата типа художествен изказ се оказват равноценни в интерпретацията на Б. Пенев, взаимно се обуславят и произтичат един от друг – невъзможни са и немислими един без друг. Тълкуването на „Съня“ може да се осъществи единствено в акта на възможно най-пълно съприкосновение с „Безсъниците“. В тази интерпретаторска нагласа отново е задействано *яворовското* начало, отново то негласно е обявено за стойностно и функционално, отново е включено във вечно пренаписващия се и прегрупиран ред на традицията³². Редом с реабилитативния патос обаче в текста на Б. Пенев са съживени и някои стари противопоставяния. В противовес на „сълзливия сантиментализъм“ на П. П. Славейков се говори за *Яворовата* „душа, неосвободена от тясно субективното“, за лирически мотиви, неуспели да се превърнат в „естетически видимости“. В тези констатации спорадично оживяват поне две стари опозиции, сложно преплетени и практически неразчленими. Първата е конститутивната опозиция *поет – художник*, само че присъстваща тук по-детайлно и задълбочено³³. Яворов е назо-